

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, December 3 dikán, 1822.

Török Birodalom.

Corfuból Nov. 7d. indult levelek né- mely tudósításokat közölnek Prevesából Oct. 31d. és Nov. 4dikéről, mellyek ha szinte nem elválasztó történeteket jelentek is, de annyiban intereszsansak, hogy az eddig szárnyalt sokféle hírek felől bizonyos világosítást adnak.

Acarnaniában Achmed Vrione és a Lepantói Ismael két lófarkas Basáhat, Katochi, Anatoliko és Mesalongi felé küldte Omer Basa, 's ezen seregeknek szerencsés mozdulásaik után Oct. 24d. maga és Reschid Mehmed Basa is Vrachoriból Mesalonginak vették útjokat. A' következő napokban heves csaták estek ezen tájékon; de a' mellynek közelebbi környüléséi még eddig bizonytalanok. Oct. 30d. az Anatoliko és Vrachori közt eső lineán mind egyre tartott az ütközet, 's Nov. 1sőjén is hallá még az Anatolikai kikötőben egy hajós-kapitány a' tartós ágyuzásokat 's puska lövéseket.

Maurocordato módot talált benne, hogy minden ellene irányozott czélzásokat elhárítson 's magát a' Fő-vezérségben újra megfundálhassa. Dühös ellenkezőji, Zonga és Macri Kapitányok, írásban tartoztak adni hódolásokat 's Maurocordátót Fő-vezérnek megismerik. A' Görög Vezér ereje legfeljebb is 5000 főből áll; de, a' mint egy utazónak maga mondá, ha hajósserege, mellyet vár, jókor megérkezik, még is megtarthatja Mesalongit a' török armada ellen.

Egy Tiszt, kit Churschid Basa kül-

dött, Larisszából Oct. 30d. Prevesába visszaérkezvén, azt a' bizonyos hírt hozta, hogy Mehmed Basa, ki eddig Glikinél feküdt, onnan Oct. 19d., 9000 jó karban lévő embereivel Zeitunba ment, hol valami 15,000 főből álló osztályt talált 's vele egyesülvén, azon Insurgensek ellen ment, kik Odüsszeus, Paluria, Muinieu és Nikita alatt, valami 6-7000-en a' Livadiai szoros útakat elállották. Ennél fogva ezen tájon is elkezdődhetnek a' csatázások. Churschid Basa továbbá, minden Albániaiakat elküldött armadájából, hogy szolgáljanak Omer Basa alatt Acarnaniában, azonban ezen czélzásának kevés sikere lehet, minthogy Omer Basának az Albániaiaknál nem nagy hitele van.

Oct. 26d. egy Prevesából Korinthusba küldetett, 's onnan visszatért Tiszviselő azt mondja, hogy a' Korinthusban lévő valami 6000 emberből álló török seregnek négy Basa van, de a' kik, a' nélkül, hogy Livadiából segítségük érkeznek, megtámadáshoz nem kezhetnek. Ugyan ezen úton jött az a' hír is, hogy Colocotri, Korinthus táján, midőn a' Mainai Bey, 's nem a' Törökök ellen hevesen csatázna, nehéz sebet kapott.

A' török flottának utóbbi expedíziójáról teljes tudósítások érkeztek. Egy hajó, melly Oct. 2d. indult Prevesából, hogy a' Kapudán Basának a' Porta' hivatalos leveleit megvinné, a' Basát Candiában Suda előtt találá. A' flotta, melly 107 hajóból áll, vizért 's eleséért ment oda Oct. 8dikán, 's ugyan azon hónap' 20d. újra a'

tengerre szállott. Közönséges vélekedés, hogy ezen flottát Scioban vagy Mityleneben új Fő-vezér fogja általvenni. Ez Husret Mehmed Basa lenne, egy a' tengeren próbált ember, ki a' Britanniai expedíziókor a' híres Hussein Kapudán Basa alatt szolgált Egyiptomban, 's már egykor maga is Kapudán Basaságot viselt. (Ez a' hír azonban csupán a' flottán uralkodik; 's a' Konstantinápolyból Oct. 25d. indult tudósítások halgatnak róla).

A' török flottának az Archipelaguson keresztül mentében, csupán két apró egybecsapása volt az Insurgensek' flottájával, u. m. Sept. 19d. és 20d. napjain Napoli di Romania előtt. Az elsőben negyven görög hajó küzdött-meg az Afrikai osztállyal; amazok közzül három elszakasztott a' többtől, 's ezeknek ketteje felgyújtott, egy pedig a' partra kiveretett; a' többiek a' tengeröbölbe visszavonultak. Más nap ismét 70 Insurgens hajó jöve-elő a' tengeröbölből. A' Törökök három osztályt formáltak ellenek 's húsztat közzülök különszakasztottak, 's ezek csalhatatlanul elveszttek volna, ha a' Capudán Basa, attól tartván, hogy köztök gyújtó-hajók lehetnének, osztályait vissza nem vonta volna. Néhány nap mulva azután Candiába evezett a' török flotta. — Mind ezen tudósítások a' török Admirális hajója' napló-könyveiből vétettek, melly hajón a' fentemlített Tisztviselő több napokat töltött, 's ezeknél fogva (mint már a' Prevesai tudósító mondja) mind azon hírek megczáfoltatnak, mellyek négy betek olta ide 's tova szárnyaltak. — A' Kapudán Basa nem adhatott segítséget Napoli di Romániának, melly még Oct. végén is török kézen volt; 's nem is vesztett-el egyet is hajóji közzül, 's ütközetben sem volt, minthogy az Insurgensek, kivéven Napoli di Romaniánál, feléje sem közelítettek.

Candiában az erős helyek török kézen vannak ugyan, különben pedig az egész föld az Insurgensek hatalmában van. Hogy Sudánál eleséget szerzhessen a' Kapudán Basa, véres ütközetbe kellett keverednie, 's abban 300 embert vesztett.

Ha mostanában, kevés hetek alatt kezekre nem kerítik a' Törökök Mesalongit, úgy a' télnek békövetkezése előtt, Moreának nyugoti részein aligha valamihez kezhetnek. 'S éppen így van a' dolog a' keleti részéről is, hacsak oly szerencsések nem lehetnek, hogy Livádiából a' Korinthusiak erősítésére nevezetes sereget szállíthatnak. Azonban mind ezek a' környülállásoktól függenek, mellyekről még most semmi bizonyost nem lehet mondani.

Ezen Prevesai tudósításokon kívül, Corfuból még a' következők jelentenek:

Nov. 30d. egy Ausztriai kereskedő-hajó érkezett ide Korinthusból, melly útát négy nap alatt tett-meg, 's Kapitánya azt beszéli, hogy Korinthusból Oct. 12d. 1000 ember 's 500 terhordó állat indítottak útnak eleséggel Napoli di Romania felé, hova minden baj nélkül meg is érkeztek, 's küldtetések céljának teljesen megfeleltek. Visszamentekben egy kis csetepatéja volt a' katonaságnak az Insurgensek' portyászó seregével, mellyből egynéhányat elfogott.

Ugyan ez a' Kapitány, a' Lepantoi kastély előtt evezetében, hallotta azon örömlövéseket, mellyek Vrachori' és Anatoliko' elfoglaltatását hirdeték. — Még azt is hallotta útjában a' Kapitány (de a' mellyről nem áll jól) hogy Colocotriini megholt volna sebeiben.

Spanyol Ország.

A' lázszasztók ellen hozott új törvényt, Nov. 5d. elfogadták a' Cortesek. Ezen tör-

vénynek fő pontjai abban állanak, hogy az elfogatott lázszatók között az olyanok, kik az 1821 Május 15d. költ, lázadásról szóló törvényben befoglaltatnak, ezen új törvény szerint ítéltessenek, 's halállal, gálya - rabsággal, 's tömlőczcel 's a t. büntetessenek. Azok, kik már egyszer bocsánatot nyervén is, újra lázadásba keverednek; de más egyéb okokból, még sem méltók kemény büntetésre, 's tengeren túl lévő tartományokba küldetnek, 's ott tíz esztendeig Policzáj vigyázat alatt tartatnak. A' kik a' pártosoknál önként vállalnak szolgálatot, hat esztendőre küldetnek a' túl a' tengeri tartományokba, 's ott az őrizet - seregek között osztatnak - fel. Végre, a' kik az efféle vétkeseknek egyik osztályába sem tartoznak, de annyiban - mennyiben még is részek van a' lázadásban, azok az armada közé osztatnak, 's oda fordittatnak, hova az Igazgatásnak tetszik. — A' kivételt szenvedő törvénynek második cikkelyét is, mellyet a' Biztosság megváltoztatott, a' Cortesek elfogadták. Ennek következtében, minden, akármi okból gyanús személyeknek házaik megmozdítottatnak. — Madritban egy öszveesküvés fedeztetett - fel, 's az Atocha és Buenresironevű klastromokban nagy rakás fegyverek találtattak. — Granadában nemkülönben nyomába akadtak egy öszveesküvésnek, melly miatt négy Canonok, egy Oberster, 's a' törvényszéknek több tagjai fogságra vettek. — Asturiában Brigáderos Escandon 's két fiai, ugyancsak öszveesküvés forralásáért fogadtattak - el. Ez a' Tiszt egyike azoknak, kik mint hadi - törvényszék tagjai, jóval ezelőtt a' Generális Porlier ítéletét aláírták.

A' Gazette de France azt mondja, hogy Generális Morillo Nov. 4d. kemény őrizet alatt vitetett Madritba, 's a' város házában van fogságban.

A' Régenség' Puycedába költözésének az Urgeli levelek következő okait adják: „Régen olly szándékkal volt már a' Régenség, hogy helyét megváltoztassa. Célja ebben az, hogy Urgel lakosain segítene, kiknek, a' Király zászlóji alá mindenfelől oda tolakodó idegenek' gyülekezete terhes kezdett lenni. Az ezen városba vezető utak bajosak 's hóval fedettek. A' tél még neveli az efféle alkalmatlanságokat, 's akkor Urgel könnyen olly helyzetetésbe jöhetne, hogy belé még a' Kurirrok sem hathatnának - el. A' jó szállások is kevés számmal vannak Urgelben, 's az élelem napról napra szűkül. Megindítván e' szerint a' Regenséget a' lakosok' sossa, kik a' királyi ügy iránt hódolásoknak olly sok jeleit adták, elvégezte, hogy helyét Puycedába tegye által, melly város a' következő munkálódásokra nézve is igen alkalmas. Úgy látszik, hogy a' gondviselés segíti a' Régenség' ebbeli planumát, mert azon két nap, mellyen költözősködött, a' legszebb két tavaszi nap volt. A' környéknek mezei lakosai örömkialtással kísérték a' Régenséget 's ezzel a' Vallás és Király iránt mutaták hódolásokat. A' Régenség tudára adá változásának okait mind a' katonai mind a' polgári tisztegeknek. Elmenetele előtt Marquis Matadorida meglátogató a' katonai - ispotályokat 's mindenemű vigasztalást osztogatott. Ugyan azon nap Nov. 10d. a' fegyver - fabrikába is elment, 's a' szükséges rendeléseket megtette. A' védelmezésnek minden eszközeiről végzett a' vár' Commendánsával, kinek elégséges fegyvert és élelmet hagyott. A' Revolutziósok, hogy planumokhoz hívek maradhassanak, melly szerint mindenből hasznót kívánnak húzni, és hogy a' népet vakithassák, tüstént készek valának annak hírelésére, hogy a'

Régenség el akar oszlani 's a' népet sorsára bízni. Illy gondolat soha sem fordult meg a' Régenség' eszében, mellynek állhatatosságát semmi veszedelem nem reszketetheti, 's a' melly jól tudja mit kell tartani azon emberről, ki magát Generális Minának nevezi; de neve egy Spanyol sem ijeszt-meg. Ez azzal fenyegetődött, hogy Urgelt megtámadja; elég ideig várta ott a' Régenség, hogy rablásaiért 's gyilkolásaiért, azon helynek falai között lakoltatá-meg. Bár tegyen próbát, 's menjen-be Urgelbe; de ki ugyan nem fog jönni. Illy gondolatokkal ment Puycedába a' Régenség, teljes bizodalma lévén azon védelemben, mellyet a' Mindenható meg nem von olly ügytől, melly tulajdon magáé és a' törvényes Királyé. Az az ügy, az a' bizodalom uralkodik Puycedában is, a' melly Urgelben uralkodott. A' Royalista felekezet morális ereje naponkint nevededik, physical ereje pedig a' gondviselés' tithai közzé tartozik.

Francia Ország.

A' Fenyítő-Policzáj, Benjamin-Constant Úrnak azon perében, mellybe a' Poitiersi királyi Prokátor Mengin Úrhoz írt levele miatt keverődött, Nov. 19d. ítéletet hozott; 's annál fogva Benjamin-Constant Úr egy hónapi fogságra 's 500 frank' fizetésére büntettetett. Ezenkívül azt is rendelte még az említett törvényszék, hogy a' nevezett levélnek minden nyomtatványai elvéteessenek és szűlyttépessenek, 's az ebbeli kárt is Constant Úr térítse-meg. — A' Saumuri Al-Præfectus Carrerehez intézett levele miatt támadt pere, Nov. 27d. vétezik-elő.

A' Moniteur Nov. 22d. egy cikkelyt közöl a' Nov. 21diki Etoileből, melly szerint Nov. 20d. az a' nyughatatlanító hír terjedt-el Párizsban, hogy midőn Nov.

14d. a' Kurir Madritot odahagyta, a' város nagy mozgásban volt, 's azon alkalmatossággal a' francia Nagykövetet olly kedvetlenségek érték, mellyeknél fogva visszahivattatása 's a' háború, bizonyosoknak tartattak. — A' hírt azonban a' Kurir tudósításai megsemmisítik.

Lombárd-Velencei Királyság.

A' Horváth Országi Bán Gróf Gyula y Ignác Ó Excja vezérleése alatt Verónába indult Deputatióknak Nov. 18d. vala szerencséje, Horváth Ország részének 's a' Littoraléknek a' Magyar Koronához kapcsolásokért, Ó Cs. K. Felsége trónusa előtt jobbhágyi hódolását megtenni.

A' Gazetta de Venezia jelenti Veronából Nov. 25dikéről: „A' város' közönséges kivilágosítása végezt tett minden pompás intézetek sikeretlenekké lettek, mint-hogy esőtörtökön Nov. 21d. estve felé az eső eleredt. Helyrehozá azonban a' kedvetlen történetet a' dicső 's feléjthetetlen vasárnap Nov. 24d., mellyen Ó Cs. Kir. Felségek, 's a' Congresszusnak minden fő-fő tagjai az Arena amphitheatrumát tisztelék-meg jelenléteikkel.

Dec. 2d. Bécsben, a' Státuspirosainak közép-árrók:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal C. P. 84 1/6; Ugyan az 2 1/2 pCtmal; Sorsvónásos költsön 182cról 100 for. Conv. P. 102 1/4; Ugyan az 1821röl 100 for. C. P. Bizonyítás 1821dik költsönröl 100 forintért Conv. Pénzben —; Bécs Városi-Bankó Obligátziók 2 1/2 pCtmal 38 3/4; 100 forint Conv. Pénz 256 for. V. Cz-ban — 1 Bank-Aktzia 965 3/4 f. C. P.

E r d é l y.

Erdő Szent Györgyről ezt írja egy tudós Hazánkfija: „Gyalakutára érke-

zém Aug. 12d., és mindjárt megtudám, hogy éppen azon nap egy paraszt aszszony négy gyermekét szült. Sietve oda menék, és lelkenek legérékenyebb fel-emelkedésével nézém, hogy négy ártatlan állatocskák egy tekenőskében, pólalva pihegnek, kettő fiú, kettő pedig leány vala. Az anyjok feküvék a földön kiterjesztett lepleken, nyegődözve. A' gyermekek' atyja egy sovány kised 35 esztendőös paraszt ember, az anyjok sem igen izmos. Ennek Földes Ura, Gróf Lázár István Úr Ó Nagysága, mihelyt meghallá e' szegény ember háza' illy nevezetes szaporodását; legottan egy derék fejős tehenet ajándékozta neki, hogy legyen mivel táplálni rettentő munkában megbágyadott testét 's négy csesemőjít. Ezek azonban nem élének sokáig, mert ketteje 24 óra múlva, 's más ketteje 36 múlva, néhány gyenge élethangok' kibocsátásával, rövid életüket bévégzék, egynehány halánka téjnek lenyelése után."

A' tüzokádó hegy Vezuvius
1822 Octoberben történt ki-
rontásának környülállásos igaz
leírása, Titt. Góro Lajos Úr Cs.
Kir. Ingenieur Kapitány és a'
Sz. György Rendének Keresz-
tes Vitézze által. Nápolyból
October utolsó napján 1822.

(Végezet).

A' halgató hegynék háborgó gyómr-
rai, egy különbnemű vulcánusi materiá-
tól kezdettek dagadozni.

Repedezett Krátereknek lerogyott fa-
lai által megtágult örvényiből, estve felé
sűrűbb és vastagabb fellegek kerekedtek.
Nem gőz. sem nem füst, hanem hamu-

fellegek. Ezekből elébb három óráig tű-
zes kis kövecskék (Lapilli) hullottak *) az-
után pedig fekete hamu esett, 's a' vidé-
ket több mint 30 olasz mértföld kerületbe
egynéhány hüvelknyire befedte. Közé-
lebb a' hegy' teteje körül, hol más Erupt-
zioknál 30—40 köb lábnyi maszszájú kö-
vek mint a' parittyából magassan kihá-
nyattak, nagyobb darabok is hullottak, 's
mint meg annyi bombák, vagy széllyel-
pattantak, vagy lángot vetvén elolvad-
tak. **)

Ezen kő- és hamu-esőt az egészen
üres Torre dell Annunziata városában lé-
vő Cs. K. De Vanx Regimentnek egy osz-
tálya, fejeket köpenyeggel fedvén, tán-
torithatatlán bátorsággal egy darabig kiál-
lotta, de mikor a' kő-eső záporrá válto-
zott, Fő Hadi Vezérünknek egy éppen
akkor a' tengeren érkezett parancsolatjára
Scafátiba vonta magát.

Estve felé alig kezdett csendesedni
ezen vaskorom-eső, a' mikor a' reszkető
hegy pokol kürtjeiből az elébbieknél sok-
kal nagyobb hamu-tornyok és roppant
fövény-Obeliscusok ütötték-ki magokat
újra nagy sebességgel, úgy hogy 24d.
reggel az egész ég egy homályos vezeses
fátyolban volt béborulva.

*) Az ide való Chymiae Professor Vin-
cenzo Pépé Úr' szorgalmas vizsgálási
után, ezen salak formában lehullott
kövecskéknek (némelyek akkorák vol-
tak mint egy puska golyóbis, sokak
mint egy tyűktojás is) részei állanak:
hamuzsíróból, bűdöskőből, timsőből,
mészből, mágneziából, kovacsőből,
piskoltzból (antimonium), sok vas, ke-
vés arany és ezüst részecskékből.

**) Sokaknak ez adott alkalmatosságot,
hogy leírásaikban több torlotoknak
kitörését költötték.

Már most se eget se földet nem lehetett látni. A' nap halaványabb volt a' holdnál, mint napfogyatkozáskor. Azonban lassan havazni kezdett, de nem fejez hó — hanem téglaszin veres hamu hullott. *)

Két óráig dél után mindég tömötebben hamvazott innen a' hegyen Nápoly, Aversa, Cápua 's a' t. felé, dél után lassabban, estve csak szitázott. De túl a' hegyen, a' szerencsétlen Rézina (hajdan Retinum), Torre del Greco, dell' Annunziata, Pompéji 's a' t. vidékre máig is, (tehát már 9d. napja) minduntalan hull, hol sűrűbben hol gyengébben; mert a' hegy' elsüllyedt tetejének kitágult torka **) már nem hamu-oszlopokat és tornyokat, hanem hegyeknek tetsző fellegeket okádki, mellyek a' Castellamáre bérceire csavarogva tódulván, a' feljebb emeltettt városokat sűrű hamu-fergeteggel fedik, 's a' két utólsót, hol fél, hol egész (sok keskeny útszákban a' hová a' szél a' hamut oda seperte, három)'s több lábnyi magosságra is béröhlötte, úgy hogy máig is egy Cs. K.

*) Ennek a' vereses hamunak főbb részei: mész, só, hüdöskő, timsó, kovacs-kő-és sok vaspor. Nagy hasznal lehet különféle érczből készült portékáknak fényesítésére fordítani. — (Az Író Úr szívességéből, efféle hamuval, a' M. Kurir' Redactiója is bír). — Három nappal azután fejezes hamu is hullott.

**) Most a' Kráterének kerülete mintegy három olasz mértföld, tehát négyszerte nagyobb mint eleintén volt. A' 40 öllel megcsomkult hegy' conusa most napkeletről napnyugotra látszik menedékesen elvágva, éppen más sígúrában mint ezelőtt.

Pionier Compágnia sok száz dolgozókkal tisztítja az útszákát és az Ország útját.

Egész dél előtt (24d.) még csak egy fa levél se mozgott, oly csendes idő volt, 's még is ki hienné hogy ez a' hamu-eső még azon délelőtt egész Gaëta'ig, Pontecorvoig, Beneventoig, Avellinoig, Postumig 's kétséghívül tovább is hatott, mely 300 olasz vagy is 75 német mértföldnyi kerületet teszen.

Ha már egy éjszakai szélvész támadott volna, vallyon ezen finom por vagy hamu nem repült volna e' África partjaiig?

En részemről már most meg vagyok győződve a' Cronikáknak eddigelé kétségbe hozott jegyzéseiről, hogy t. i. K. U. sz. után 79d., 472d., 1631d. esztendőekben történt Eruptziók' alkalmatosságával, az efféle hamu-fellegek Egyiptomig, Syriáig és Constántzinápolyig hatottak. Hiteles tudósítások bizonyosnak állítják, hogy most is Rómáig, Siciliáig, Calabria'ig és Apulia'ig hamvazott.

Ez a' hamu- és fővény-zápor a' levegőet úgy meghomályosította, hogy az nap sok helyeken sötét lett, sötét — nem mint egy oily éjtszaka, melyben a' holdvilág nem sűt, hanem mint mikor egy bezárt kamarában a' gyertyát hirtelen kioltják. Porticiban, Rezinában, Torre dell' Annunziatában, Salerno'ban 's a' t. (még Nápolyban is közel a' Granili és Szeraglio nevű nagy épületekhez) ez a' borzasztó éjtszaka, mellyet az olykor-olykor felcsapongó lángok hijában erőlködtek megvilágosítani, sok órákig tartott. Az emberek itt mindenütt már délben fáklyákkal és lámpásokkal jártak, de ez a' világ is oly gyenge volt, hogy mellette az ember ezen megtestesült levegőben három lépésnyire teljességgel semmit se láthatott.

En ez nap dél tájt, a' mikor minden Nápolyba szaladott, egy Pollok nevű An-

glus Lord familiájával Nápolyból kiszekerestem Rézina felé, de három fertály óra múlva, a' Portici első házainál a' sötétség a' hamu- és fűvény-zapor úgy ellepett, hogy a' lovak nem akartak teljességgel tovább menni. Szégyenlőn, — magam sem tudom miért — viszzatérni a' Dámákkal, leszállottunk 's gyujtott fáklyákkal tovább hatottunk gyalog, de a' bűdösköves koho szag és hamu-por (jóllehet orczákat keszkenőkkel és eső ellenzőkkel fedtük) orrunkon és szánkon keresztül úgy a' tudónkre hatott, és a' szemünket oly keményen csípte, hogy nem kevés veszedelemmel *) kellett hintónkat a' sötétségben felkeresni és Nápolyba a' Processiókkal tele úton, viszzatérni.

Borzasztó látás volt a' tolongó ország útján a' sok Processiókat, lámpásokkal világot szent képekkel, keresztelkek, fáklyákkal nézni és hallani, hogy imádkoztak, hogy esedeztek és kiábáltak fenn szóval Szűz Máriához, Szent Januárius Protectorokhoz, és minden szentekhez segítségért.

Végre itt estve felé megviradott, mert a' hamu-eső oszlott 's világúlni kezdett.

Így hanyatlott-le Octobernek 24d. csendesebb ugyan, de sokkal veszedelmesebb temítő napja.

Mikor a' felháborodott Elementumok

*) Így veszett-el a' merész híres természet vizsgáló és Római Admirális Plinius (az öregebbik) Stábia helysége mellett, Pompéjítól 4, Nápolytól 16 olasz mérföld távolságra a' tenger mellett, K. U. sz. uán 79d. esztendőben, két rabszolgájának harcai között. Ez a' város is akkor a' sze-

küzdenek egymással, ha a' fergeg megmúlik is, mozgások sokáig fenn marad, míg fonterányba jönnek. Eppen ezért, ha a' füstölő Vezuvius csendesedett is, de még is még mindég roppant hamu-tornyokat okád-ki, mellyek majd repedt Láva-szikláira rognak, majd pedig délre borongó fellegekbe Pompéji' vidékét hamu-záporba borítják, 's ekepen ijesztgetik ezen halottaiból feltámadott szép városát a' hajdani időnek, újra sirjába temetni.

Toldalék. Jegyzések.

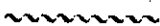
I. Nagyon szembeüő 's megjegyzésre méltó dolog, hogy most legelőszőr ezen tűzokádóhegy eruptziójának semmi előre bocsátott postáji nem voltak, mellyek e' következendők szoktak máskor lenni: u. m. földrengések, föld alatt lévő rekedt hangok, morgások, minden közel lévő kútaknak (de nem első viz tartó Ciszternáknak mint Kotzebue írja) kiszáradások, a' közel lévő tengernek apadása, melyből, a' vizet ez a' csudálatos hegy, gyomrának pokol-hámorjaiba beszíván, sokszor forró melegen lövöldözi ki, nint eztet a' vele kihányt tengeri csigácskák vagy kagylók mutatják.

Pompéjít nem láva, mint Herculánumot, hanem a' köves esőn kívül, efféle vízzel elegy igen híg folyó hamu-tészta is fedte-bé 20—30 lábnyi mélységre, mint ezt ott a' Márcus Artius Diomedes kiásott háza' pinczéjiben, máig is helyeken álló efféle hamu-tésztaival megtölt két fülű szük szájú nagy cserép edények (amphorák,

rencsétlen Herculánum' és Pompeji' sorsára jutott.

mellyek hordók gyanánt szolgáltak) bizonyítják.

II. Ezen alkalmatossággal nem melőzhetem el említeni, hogy én itt léteemben, terhes szolgálatom mellett is, az ide való számtalan ritkaságok között, a' Láva és hamu-eső által eltemetett Herculánium és Pompéji, hajdani Római városok' kiásott 's máig is ásatandó részeit lerajzoltam, 's leírni is már elkezdtem. Ha paléozott Hazám' érdemes fiai között valaki méltóztatnék ezen munkácskámot (mely jövő tavaszig készen lesz) kinyomtatatni, nemcsak különös szerencsémnek tartanám, hanem forró háládatossággal is tartoznám ezen Maecenáshoz, hogy alkalmatosságot adott, távol lévő kedves Hazámnak nem csak kardal, hanem pennámmal is használni törekednem.

Patika eladás.

Debreczenben, egy kitetsző helyen 's jó állapotban lévő és jó menetelű Patika kézen eladódik. A' venni szándékozók jelentsék magokat Bécsben a' Magyar Kurír Redactiójánál, Pesten Tek. Kultsár István Úrnál, vagy Debreczenben Prokátor es Esküdt T. Nagy-Bessenýödi Wass István Úrnál. A' feltételek ezek: nem lesz a' vevő a' megalkudt árrból négy esztendeig fizetni kénytelen, ha önként nem akarja, 's csak az interest fizeti; négy esztendő múlva fizet esztendőnként 1000 Váltó forintot, vagy ennyit érő Conventió's pénzt a' summából, a' hátralévő summa' interestével; három jó kezest tartozik a' vevő magáért állítani 's a' Patikát ezen feltételek mellett 1823 Jan. 1sőjén teljes jussal átálveheti.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Ujságunk' tisztelt Olvasóijához.

Némelly mostoha környülállások miatt olly kedvetlenségekbe keveredtünk, hogy e' folyó Félésztenőben négyszer kelle Ujságunknak egyik posta-napról a' másikra halasztatni; de egészen nem marad-el egy szám is. A' hátrátható okok' elmelőzése iránt, már most hathatós lépéseket tettünk, 's a' Cs. K. Fő Ujság-Expeditzióval affelől is értekezünk, hogy Ujságaink mindenütt a' két Hazabeli Posta-hivataloknál rendesen expediáltassanak. Ezekenkívül szükséges még, ugyancsak a' Cs. K. Fő Ujság-Expeditzió' útasításából tisztelt Olvasóijink' könnyebbségére jelentenünk, hogy a' M. Kurírra az előfizetés az Osztaiyos Fő Posta-hivatalokon kívül, a' közönséges Posta-hivatalokon félésztenőre 14 f. V. Czval ('s 30 xr. V. Cz. fáradság-bérrel), vagy pedig azok nélkül, úgy is helyesen megeshetik, ha tisztelt Olvasóijink 14 fital megterhelt leveleiket magok adátják postára, azt irván annak titulusáú: An die Löbl. K. K. O. H. P. A. Haupt Zeitungs Expedition. — zu Wien. — Beschwert mit 14 f. W. W.

Pánczél Dániel és Iga z Sámuel.